

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quid pondus hoc loco significet, cùm dicitur. Non mittam super vos aliud pondus. Sectio. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

mentiam accedunt esse inferorum penis obnoxios.

Igitur iuxta hanc profundorum, seu altitudinum acceptionem, non cognosce-
re profunditates Satanae, est non pepigisse foedus cum inferno, iuxta illud Esaia
28. ubi impij sic loquuntur, *Pepigimus foedus cum morte, & cum inferno fecimus pactum.*
Quo loco est advertendum nomen Hebraicum צרור Chozeb, p[er] quod quo nos habemus
pactum significare commeatum, seu prouisionem: ut vocant, quod est in alto-
rum simul conuiuentium, aut simul nauigare uolentiu, id, quod non faciunt, nisi
foederati, & amicitia coniuncti, hoc sensu, cum inferno fecimus prouisionem,
seu commeatum, quasi simul nauigaturi, & ad eundem inferorum portum appul-
suri. Econtrario igitur, non cognoscere altitudines, seu profunditates Satanae,
est minimè cum inferno, ipsoque Satana foederari, & societatem inire.

Secundò. Alij in quibus est Gagnarus, qui has altitudines etiam non sublimi-
tates, sed profunditates interpretantur, per altitudinem Satanae intelligunt im-
mensum pelagus flagitiorum, iuxta illud Prouerb. 18. *Impius cum in profundum
uenerit peccatorum, contemnit, sed sequitur eum ignominia, & opprobrium:* quia nimirum,
ut ex ponit D. Chrysost. homilia 40. in Matthaeum, sicut infirmus dum medio-
criter habet, & sperat se posse curari, abstinere à noxijs cibis, si autem se despera-
tum intellexerit, curam sui negligit: Ita homo dum medio crite peccat & salutem
sperat, quantum potest à malo se temperat: si autem grauiter peccando coeperit
desperare, iam nihil dubitat committere. Tertio & postremo. Possimus per pro-
funditates Satanae, subtiles eius ac multiplices dolos intelligere quos iusti cog-
noscent, id est, non approbāt, iuxta ea quae superius diximus, quia enim Satā va-
fer, subdolisq; est, furtimque ac sensim sese in hominum animos insinuat, ut ci-
tius te in laqueos eius interdum induas, quam fraudè deprehenderis, rectè eius
astutiae profunditates appellari possunt, quas difficile interdum perspicimus, de
quibus eleganter dissentit D. Gregorius homilia duodecima super Ezechie. D. Gregor.
lem.

Quid pondus hoc loco significet, cum dicitur.

Non mittam super vos aliud pondus.

SECTIO. V.

Quod uerò attinet ad posteriorem sententiae partem, in qua Deus pollice-
tur, se ijs qui non cognouerunt altitudinem Satanae, non esse aliud pondus
immisurum. Prima expositio est Primasij, Richardi de sancto Victore, Ansber-
ti, Pannonij, Hugonis Cardinalis, & aliorum, *Pondus* hoc ad legem ueterem re-
ferentium, propter nonnullos, qui eo tempore surrexerunt ex circumcisione fide-
les, qui putabant necessarium esse ad salutem, legalia simul cum lege noua obser-
uare, ut sensus sit: nolo uobis pondus legis ueteris imponere, sed tenete eam do-
ctrinam, quam habetis, quae dumtaxat ad salutem necessaria est. Quod autem lex
ueteris pondus dicatur perspicuum est ex Actuum 15. *Visum est Spiritui sancto &
nobis nihil imponere uobis ultra oneris, quam haec necessaria, &c.* Et ad Hebr. 12. *Deponen-
tes omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis
tertamen.* Nam hoc loco, *Pondus* nonnulli de ueteri lege interpretantur, quemad-
modum etiam D. Thomas in commentarijs super Matthaeum ad Iudaeos praecipue
dicentem esse existimat illud Matth. 11. *Uenite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis:* Mat. 11. 28.

M iij

V.
Esaia 28. 15.
Profunditas
Satanae signi-
ficat pactum
cum inferno.

VI.
Gagn.
Secundo im-
mensum pe-
lagus uitio-
rum.
Prouerb. 18.
D. Chrysost.
Tertio Satana
in laqueos
& insidias.

V.
Primasij, Ric.
Ansber. Pan.
Hugo Card.
Lex ueteris,
pondus est
iugum serui-
tutis.
Act. 15. 28.
Hebr. 12. 1.

D. Thom.
Mat. 11. 28.

Act. 15. 10.

nec solum pondus & onus, sed iugum etiam importabile dicitur à Petro Acto-
rum 15. in primo illo concilio œcumenico Hierosolymis celebrato, cui Petrus
tanquam Pontifex Maximus præfuit. *Quid tenetis, inquit, Deum imponere iugum*
Galat. 5. t. *super ceruices discipulorum, quod neque Patres nostri, neque nos portare potuimus? Imo, &*
iugum seruitutis appellatur à Paulo ad Galatas. 5. State, & nolite iterum iugo serui-
tutis contineri.

II.

Primo pro-
pter multitu-
dinem præ-
ceptorum,
quæ erant
613.
Abul.
Lyran.
Paul Ric.
Conrad. Gef.
R. Moyses.

Fuit autem lex vetus pondus. Primum propter præceptorum multitudinem.
Etenim quemadmodum docet Abulensis quæstione 1. super vigesimum septimū
caput Deuteronomij, & quæstione 24. in primum caput Ruth, & Lyranus ibidē
& Paulus Riccius Hebræorum Rabbinus conuersus ad fidem, in libro suo de Mo-
saicæ sanctionis, seu Pentateuchi edictis, cuius meminit Conradus Gesnerus in
sua vniuersali Bibliotheca, omnia in vniuersum præcepta legis veteris, tam affir-
mativa, quā negatiua, erant tredecim supra sexcenta, quanquam Rabbi Moyses
Ægyptius qui dicitur dux neutrorum, seu dubiorū, libro 3. tractatu peculiari de
præceptis legis, affirmet præcepta affirmatiua fuisse octodecim super ducenta:
negatiua verò trecenta sexaginta quinque, iuxta numerum dierum totius anni,
quæ omnia ibi sigillatim enumerat, atq; adeo facit omnia in vniuersum præcep-
ta legalia quingenta octoginta tria; verum omittit multa, quæ alij rectius in nu-
mero mandatorum ponunt. Secundo, Propter difficultatem ipsorum præcepto-
rum, in cibo, in tactu, in sacrificijs, in caremonijs, in iudicijs, quæ modo infi-
nitum esset oratione complecti. Tertio. Quia cum tam multa essent præcepta, &
tam ardua, tamen sacramenta, & sacrificia, non conferebant gratiam ex opere
operato, quæ difficultatem temperaret, neque lex tota vim habebat iustificandi,
quemadmodum multis in locis docent sacra literæ: veluti ad Hebr. 9. *Munera,*
& hostia, quæ offeruntur, non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem, vbi
illud *iuxta conscientiam* significat legem veterem non habuisse vim conferendi gra-
tiam, quæ conscientia, siue anima mundaretur. Et capite. 10. *Umbram habens lex*
futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum per singulos annosisdem ipsis hostijs, quas
offerunt indefinenter, nunquam potest accedentes perfectos facere. Et ad Galatas 3. *Si enim*
Galat. 3. 22. *data esset lex, quæ posset iustificare, ex lege esset iustitia,* atque hanc ob causam appella-
Galat. 4. 2. *tur lex vetus infirma, & egena elementa, ad Galatas 4.*

Secundo pro-
pter difficul-
tatem in ob-
seruando.
Tertio pro-
pter egena
sacramenta.
Hebr. 9. 9.

Galat. 3. 22.
Galat. 4. 2.

III.

Matth. 11.
29.
Lex gratia
iugum suauē
& onus leuē.
Esai. 10. 20.
Charitas le-
gem reddit
facilem.
Eccle. 38. 7.
Greg. Niss.
Matth. 23.

E contrario. Lex Christi, non onus simpliciter, sed onus leue non simplici-
ter iugum, sed iugum suauē appellatur à Christo Matth. 11. *Tollite iugum meum*
super vos, & discite à me quia mitis sum, & humilis corde, iugum enim meum suauē est, &
onus meum leuē. Primum propter amorem, quo redundat lex Christi. Solet enim
amor omnia reddere quā facillima, imo vel ipsos labores mira suauitate per-
fundere, id quod prædictum fuit ad Esaias capite 10. illis verbis, *Et erit in die illa,*
auferetur onus eius de humero tuo, & iugum eius de collo tuo, & computrescet iugum à
facie olei. Vbi per oleum suauitas amoris intelligitur, quo aspersa sunt omnia præ-
cepta legis nouæ. Itaque Christus fuit ille celestis vnguentarius, cuius fit mentio
Ecclesiastici 38. *In his curans mitigabit dolorem, & vnguentarius faciet pigmenta*
suauitatis, & vntiones consiciet sanuitatis. Vnde Gregorius Nissenus in dicto mil-
lud Euangelij, *Quatenus fecistis vni ex minimis istis mihi fecistis, Matthæi 25. Lu-*
menum, inquit, Christi efficiamur, dilectionis lorū nos alligantes, iugum enim eiusmodi
commodum est, non atterit collum subeuntis, sed polit, ac leuē reddit. Id quod etiam do-
cet D. Augustinus libro de natura, & gratia, contra Pelagianos cap. 69. *Omnia,*
inquit, sunt facilia charitati, cui vni Christi sarcina leuis est, iuxta illud 1. Ioannis 5.
Hæc est charitas Dei, vt mandata eius custodiamus, & mandata eius gratia non sunt: qua-

D. Aug.

Ioan. 5.

re cui graua sunt ; consideret non potuisse diuinitus dici , graua non sunt , nisi quis potest Ioan. 5. esse cordis affectus , cui graua non sunt , petat igitur , quo deficiatur , ut impleat quod iubetur. In cuius rei confirmationem affert illud quod dicitur, Deuteronomij 30. & ad Christi legem accommodauit Apostolus ad Rom. 10. Prope est verbum in ore Deut. 30. tuo, & in corde tuo: vbi pro corde tuo: translulerunt Septuaginta, *in manibus tuis*: quia in corde spiri- nimirum, vt ibidem expendit August. in corde ipso sunt spirituales manus: Si quis enim in corde affectum habeat, & amorem, eo ipso iam manus habet, qui- bus facile possit per opera legem Christi obseruare. Augustin.

Secundo dicitur lex Christi iugum suauē, quia ipse exemplo suo nobiscum iugum portat, atque adeo multum de pondere minuit, quippe cum grauiorem par- tem collo sustineat, quam opem iam olim petebat Ecclesia Sapientia 9. *Mitte sa- pientiam de caelis sanctis tuis, ut mecum sit, & mecum laboret, vbi illud, mecum laboret,* societatē in portando iugum significat. Atque eodem exitimo allussisse Sopho- niam capite 3. cum dixit ex Domini persona: *Tunc reddam populis labrum electum, ut innocens omnes nomen Domini, & seruiant ei humero vno*: idcirco enim videtur dixisse, *humero vno*, (præter communem illam de concordia fidelium expositionem) quia reliquam iugi, seu laboris partem statuebat ex altera parte sustinere, iuxta illud Genes 49. quod in persona Isachar de Christo Iacob prænuñciauit, *suppositis humerum suum ad portandum.* Gen. 49. 15.

Tertiò. Propter abundantiam gratia, quæ ad legem seruandam confertur, quæ ob causam omnia se posse gloriatur Apostolus ad Philippenses 4. *Omnia possum in eo qui me confortat.* Id quod etiam significauit I. ad Corinth. 15. cum dixit, *abun- dantius omnibus laboraui, non ego, sed gratia Dei mecum.* Elegantem huius rei ty-pum habes I. Paralypomenon 15. vbi de Leuitis qui arcam portabant de domo Obedom in locum, quem Rex Dauid Hierosolymis constituerat, dicitur. *Cum- que adiuuisset Deus Leuitas, qui portabant arcam fœderis Domini, immolabantur septem tauri, & septem arietes.* In quem locum Doctores Hebraei, vt testatur ibidem Lyranus aiunt, diuina virtute factum fuisse: vt arca se ipsam portaret, nullumque pondus Leuitæ sentirent, eamque ob causam in gratiarum actionem pro tam sin- gulari beneficio factam fuisse illam taurorum, & arietum immolationem. Quis verò dubitet arcam illam typum fuisse legis gratia, quam qui portant, mi- nimè pondus sentiunt: quoniam Deus portantes adiuuat multo maioribus auxiliorum gratia præsidij, quam olim siue in lego naturæ, siue in scripta con- cederentur.

Secunda expositio, Quæ videtur magis textui consentanea est D. Augustini, seu Ticonij, & aliorum, pondus hoc ad laborem & tribulationem spectare existi- mantium: vt sit sensus. *Non mittam super vos aliud pondus, id est, Non implicabo vos nouis tribulationibus, eo quod non fueritis impiæ Iezabel sectatores.* Quod enim in sacris literis tribulatio pondus, seu onus appelletur, exploratum est ex di- uinis vaticinijs, qui cum impendentia Hebræorum genti, vel alteri cuiquam po- pulo mala comminantur, titulum oneris suis vaticinijs præfigere consueue- runt. Sic enim Nahum dixit, *Onus Ninive: Abacuch, Onus quod vidit A- bacuch Propbeta.* Malachias, *Onus verbi Domini ad Israel.* Quæ observatio est Diui Hieronymi, libro 5. in Elaiam capit. 13. Et in prologo super Nahum, & Abacuch: Simulque eam reddit huius appellationis rationem, quod tribu- latio instar ponderis premit eos, quibus immittitur. Aduertit autem Diuus Hieronymus in prologo commentariorum super Abacuch, pro pondere, seu onere, Synmachum, & Theodotionem transluisse *ἄρπυια*, id est,

IEGAS
POCAL

Pondus, Hebraicè assumptio.

assumptionem, pro quo Hebraicè est *נשאת* ducitur à simili radice, quæ leuare, seu assumere significat, quam ob causam Septuaginta etiam assumptionem reddiderunt, ponentes assumptionem pro assumpta, id est, pro onere, quod assumitur ut ceruicibus imponatur: quo eodem verbo vsus est Regius vates, cum dixit Psalm. 137. *Sicut onus graue grauat a sum super me.* Itaque secundum diuum Hieronymum, onus appellatur assumptio, quia assumitur, ut ceruicibus imponatur.

Psalm. 137. 5.
VII.
Labor, et assumptio, eleuant ad gloriam.

Verum alia quoque ratio afferri potest, cur Septuaginta, & alij, pondus assumptionem transtulerunt: quia nimirum ex laboribus, & afflictionibus plerumque homines seclent proficere ut ad gloriam assumantur. Itaque ipsa laborum immisio, & veluti oneratio, ac depressio quasi assumptio quædam, & eleuatio ad gloriam est. Hanc enim ob causam, vel ipsius crucis brachia, quibus Christus affixus fuit, ala, seu pennæ dicuntur, quibus ipse ad gloriam sui corporis, & nominis celebratam euolauit. Psalm. 90. *scapulis suis obumbrabit tibi, & sub pennis eius sperabis.* Quem locum de Christo in cruce interpretatur diuus Hieronymus, & Hugo

Psalm. 90. 4.
D. Hierom.
Malac. 4. 2.

Cardinalis, quo eodem sensu accipiendum est illud Malachiæ 4. *Orietur vobis timoribus nomen meum sicut sol iustitia, & sanitas in pennis eius:* vbi radij solis per metaphoram pennæ appellantur: tum quod solem, pennarum instar, circumdant, tum quod illis quasi pennis vniuersam terram obeat, & ad crucis cornua referendum est, iuxta prædictam Hieronymi expositionem; tum quia Christus crucis brachiis quasi radijs sol fulgentissimus enituit, tum quia illis, tanquam alis, se ad gloriam sui corporis euexit.

Brachia crucis, ala seu penna.

VIII.
Iob. 31. 10.

Hanc laborum præstantiam & dignitatem agnoscens Iob, dicebat capite 31. *Librum scribat ipse, qui iudicat, ut in humero meo portem illum, & circumdem illum, quasi coronam mihi:* qui locus dupliciter exponi potest, vno modo ut significetur, Iobum de sua ipsius innocentia confidentem optare, ut iudex aliquis qui de sua causa criminose iudicaret, librum scriberet, vniuersa vitæ suæ facta complectentem, quia nimirum sic sperabat fore, ut omnes vitæ suæ senem gloriosam, rerumque optimè gestarum gloriam cognoscerent, & ipse de libro illo quasi de facinorum suorum

Tolerantia laborum, illustissima corona.

monumētis, & quadam veluti corona gloriaretur. Altero ut velit Iob, in librum referri labores omnes, qui ex diuino consilio sunt pro toto vitæ suæ decursu definiti, videlicet memoriæ causa, ne vel vnus prætermittatur, quem ipse non ferat, atque ita totum librum patiendo percurrat, & absoluat: id enim significat, cum optat, ut humeris suis imponatur, intelligens in ijs omnibus ferendis illusterrimam gloriæ coronam, ad quam per eos assumi debeat, esse constitutam: quod subsequenter verba significant, *circundem illum quasi coronam mihi.* Denique obseruandum est illam præcipuè tribulationem dici onus, quæ in peccatorum penam infertur, iuxta illud ad Galatas 6. *Vnusquisque onus suum portabit.* Quo sensu accipienda sunt illa onera, quæ suorum vaticiniorum in ijs Prophetæ Hebræis comminabantur, ut supra diximus, & eodem pacto accipitur pondus hoc loco.

Galat. 6. 3.

Literarum ad Episcopum Thyatiræ subscriptio explicatur.

Qui vicerit, & custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget illas in virga ferrea, & tanquam vas sigilli confringentur.

SECTIO VI.

L. SUBSCRIPTIONIS loco ponitur illa sententia: *Qui vicerit, & custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget illas in virga ferrea,*